

 LEIDS UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM

Gezondheid, Ziekte en Gedrag

Psychiatrie

 Prof. dr Bert van Hemert

 Kennismaking Psychiatrie

- Psychische ziekte
- Ziekte concept
- Bio-psycho-sociale wisselwerking
- Werking van de hersenen
- Lichaam en geest

- Natuurwetenschappen
- Biologie
- Psychologie
- Sociologie
- Geneeskunde
- Filosofie

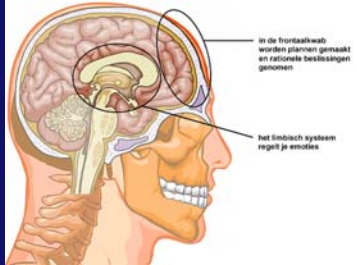
2 18 januari 2012

 Angst

3 18 januari 2012

 Angst en het brein

in de frontalekwab worden plannen gemaakt en rationele beslissingen genomen
 het limbisch systeem regelt je emoties

4 18 januari 2012

5 18 januari 2012

 Angst en adaptatie

- Fight
- Flight
- Freeze

6 18 januari 2012

Gegeneraliseerde angststoornis

- A. Overmatige angst en zorgen (bange voorvoelens) die voorkomen op de meeste dagen in een periode van zes maanden over een aantal gebeurtenissen of activiteiten (bijvoorbeeld prestaties op het werk of school).
- B. Moeite met het in de hand houden van de zorgen.
- C. Daarbij drie of meer van de volgende symptomen: rusteloosheid, opwinding, snel vermoeid zijn, concentratie- of geheugenproblemen, irritatie, spierspanningen, slaapproblemen.

Gegeneraliseerde angststoornis

- D. De symptomen van de bezorgdheid beperken zich niet tot een andere stoornis uit As I.
- E. De angst, bezorgdheid of fysiologische symptomen veroorzaken duidelijk lijden of problemen in de omgang met vrienden en kennissen, op het werk of op andere belangrijke terreinen.
- F. De stoornis is geen gevolg van de directe fysiologische effecten van een substantie (bijvoorbeeld drugs of medicijnen) of een somatische aandoening.

Syndroom diagnose

Ordering van symptomen in groepen die vaak samen optreden

TABEL 1.1 VOÓRKOMEN VAN PSYCHISCHE STOORNISSEN IN NEDERLAND (OOIT IN HET LEVEN, OP JAARBASIS) (IN PROCENTEN)

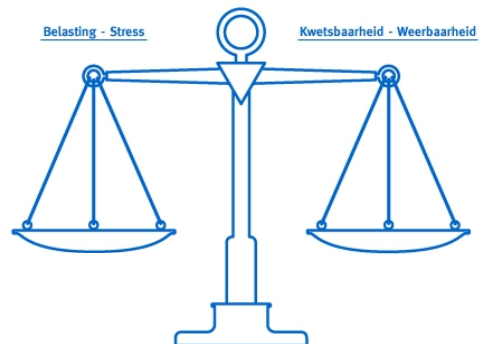
	Ooit in het leven			Op jaarbasis		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Stemmingsstoornis	13,7	23,7	19,1	5,7	9,7	7,7
Depressie in engere zin	10,7	19,8	15,2	4,1	7,3	5,7
Dysthymie	3,8	8,9	6,3	1,6	3,5	2,5
Bipolaire stoornis	1,6	2,2	1,9	1,1	1,1	1,1
Angststoornis	13,8	25,0	19,3	6,3	16,6	12,0
Paniekstoornis	1,9	5,7	3,8	1,1	3,4	2,2
Agorafobie zonder paniek	1,9	4,9	3,4	0,9	2,2	1,6
Enkelvoudige fobie	6,6	13,6	10,1	4,1	10,1	7,1
Sociale fobie	5,9	9,7	7,8	3,5	6,1	4,8
Gegeneraliseerde angststoornis	1,6	2,9	2,3	0,8	1,5	1,2
Obsessief-compulsieve stoornis	0,9	0,8	0,9	0,5	0,4	0,5
Middelensstoornis	29,7	7,4	16,7	14,1	3,5	8,9
Alcoholmisbruik	19,4	3,9	11,7	7,3	1,8	4,6
Alcoholafhankelijkheid	8,9	1,9	5,5	6,2	1,1	3,7
Drugmisbruik	2,0	1,1	1,5	0,6	0,3	0,5
Drugafhankelijkheid	2,1	1,3	1,8	1,0	0,7	0,8
Eetstoornis	0,2	1,3	0,7	0,2	0,6	0,4
Anorexia nervosa	0,0	0,2	0,1	-	-	-
Parasitair	0,2	1,1	0,6	-	-	-
Schizofrenie	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Alle onderzochte psychische stoornissen tezamen	42,5	39,8	41,2%	23,3	23,2	23,3%

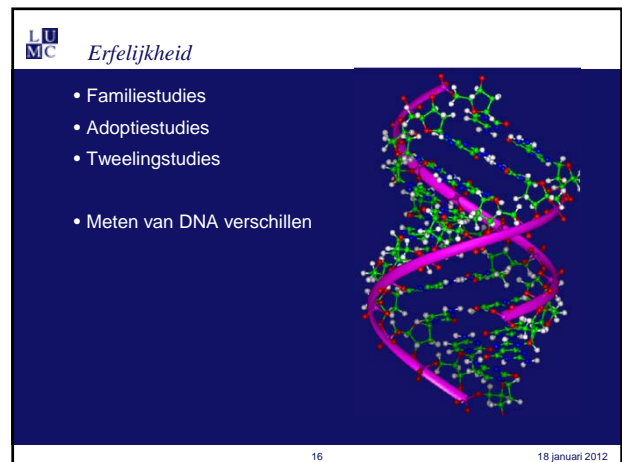
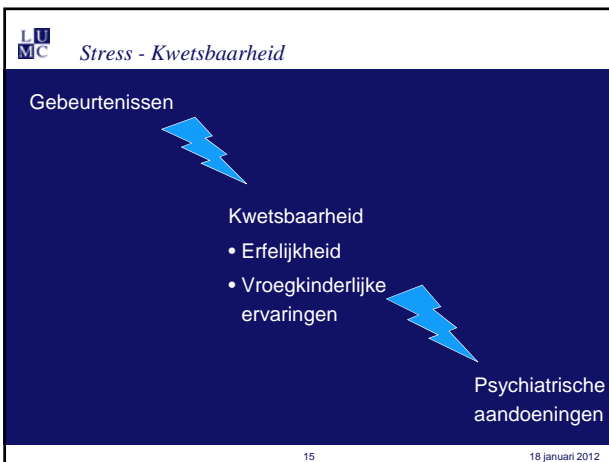
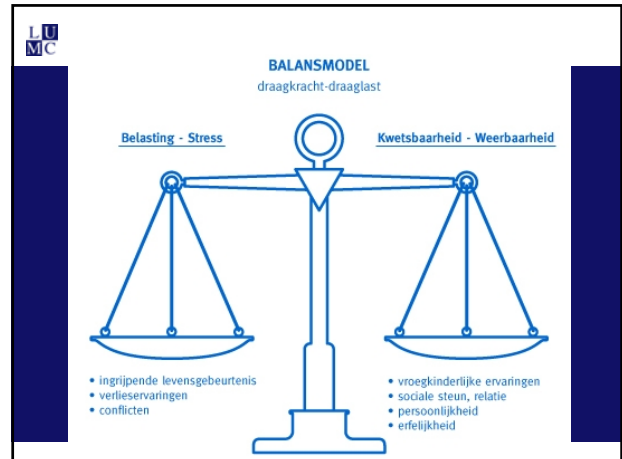
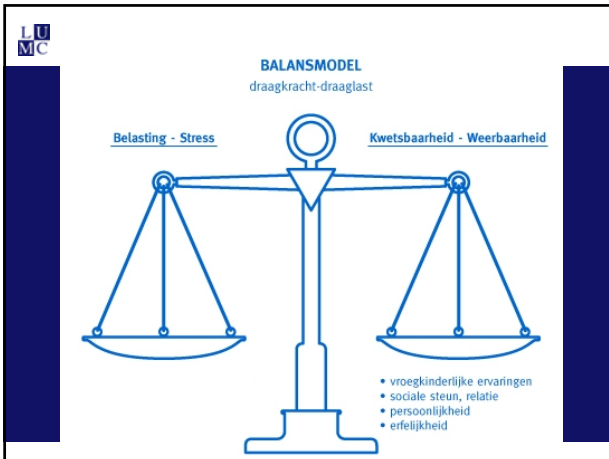
Bron: Van Dorsselaer et al., 2006

Etiopathogenese

- Waarom worden mensen ziek?
- Waarom blijven mensen gezond?

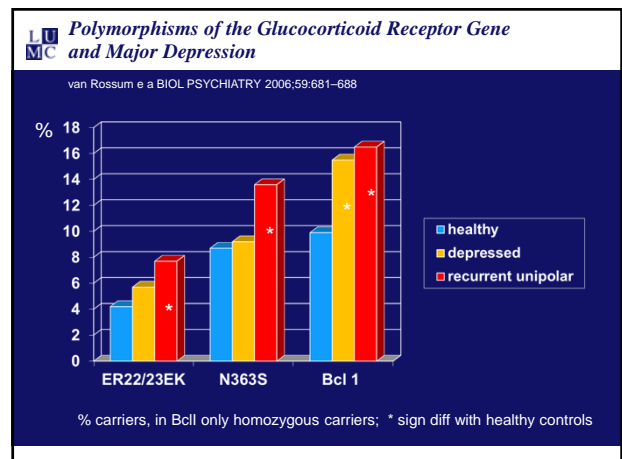
BALANSMODEL draagkracht-draaglast

Erfelijkheid

	Identieke tweeling	Sibs
Autisme	60%	5%
Schizofrenie, bipolaire stoornis, hart-vaatziekte	40%	10%
Depressie	50%	15%
Borstkanker	30%	10%

LU MC *Vroegkinderlijke ervaringen*

b Low maternal licking and grooming High licking maternal and grooming

High corticosterone levels
High anxiety
Low licking or grooming

Low corticosterone levels
Low anxiety
High licking or grooming

LU MC

Reduced Medial Prefrontal Cortex Volume in Adults Reporting Childhood Emotional Maltreatment

Anne-Laura van Harmelen, Marie-José van Tol, Nic J.A. van der Wee, Dick J. Veltman, André Aleman, Philip Spinhoven, Mark A. van Buchem, Frans G. Zitman, Brenda W.J.H. Penninx, and Bernet M. Elzinga

BIOL PSYCHIATRY 2010;68:832-838
© 2010 Society of Biological Psychiatry

Figure 1. The medial prefrontal cortex region showing 7.2% volume reduction among individuals reporting only childhood emotional maltreatment displayed on sagittal (A), transversal (B), and coronal (C) planes.

LU MC *Stressoren*

- Ingrijpende gebeurtenissen
- Verlieservaringen
- Conflicten

22 18 januari 2012

LU MC *Holmes en Rahe Schaal*

99 --- Overlijden van je partner
73 --- Echtscheiding
65 --- Scheiding van tafel en bed
62 --- Overlijden van naast familielid
53 --- Persoonlijk letsel of ziekte
50 --- Huwelijk
49 --- Ontslag
45 --- Pensionering
45 --- Verzoening met partner
44 --- Ziekte in het gezin
40 --- Zwangerschap
39 --- Seksuele problemen
39 --- Verandering van baan
39 --- Gezinsuitbreiding
38 --- Financiële zorgen
37 --- Dood van een goede vriend(in)
31 --- Hoge hypotheek of lening
29 --- Huis verlaten van kind(eren)
29 --- Problemen met schoonfamilie
23 --- Problemen met de chef/leidinggevende
20 --- Verhuizing naar andere plaats
20 --- Verandering van school
19 --- Te hoge vaste lasten
13 --- Vakantie

- < 150 stabiel
- 200-300: 50% meer kans op ziekte
- >300: 80% meer kans op ziekte

LU MC *Post traumatische stress reactie stoornis*

24 18 januari 2012

LU MC Structuurdiagnose

Waarom is deze patiënt ziek geworden en waarom nu?

Het bio-psycho-sociale model

George L. Engel (1913-1999)
The Need for a New Medical Model,
Science 1977 196:129-136

25 18 januari 2012

Waarom is deze patiënt ziek geworden en waarom nu?

Het bio-psycho-sociale model

Genetisch Lichamelijke ziekten Persoonlijkheid Stressvolle levensgebeurtenissen

Bio-	Psycho-	Sociaal
		
		

Waarom is deze patiënt ziek geworden en waarom nu?

Het bio-psycho-sociale model

Genetisch Lichamelijke ziekten Persoonlijkheid Stressvolle levensgebeurtenissen

	Bio- Neurobiologisch	Psycho- Psychologisch	Sociaal
Predisponerend	Polymorfisme	Persoonlijkheid	Misbruik
Luxerend	Cannabis		Brand
Onderhoudend	Chron lich ziekte	Negatief denken	Armoede

28 18 januari 2012

LU MC

PAUZE

28 18 januari 2012

LU MC Psychische functies

- Waarneming - beleving
- Gedachten - betekenis
- Gedrag

29 18 januari 2012

LU MC Psychische functies

• Cognitieve functies	• Bewustzijn, aandacht, oriëntatie
	• Waarneming
	• Denken
	• Geheugen
• Affectieve functies	• Emoties
• Conatieve functies	• Psychomotoriek
	• Motivatie
	• Doelgericht gedrag

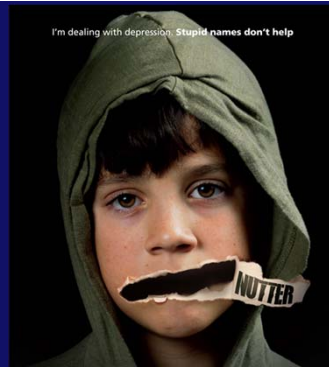
29 18 januari 2012

- Verschuiving
- Ontkenning
- Intellectualiseren
- Rationaliseren
- Sublimatie
- Overdekken door het tegendeel (reactie formatie)
- Regressie
- Verdringing
- Projecteren

31

18 januari 2012

32

18 januari 2012